

PSST... MATURA

PYTANIE JAWNE 22 · MATURA USTNA 2027–2028

DZIADY CZ. III · KONTEKST: EWANGELIA WG ŚW

CIERPIENIE Z MISJĄ?

Pytanie jawne 22: „Mesjanizm jako romantyczna idea poświęcenia. Omów zagadnienie na podstawie Dziadów części III Adama Mickiewicza. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst”. Kontekstem są tu rozdziały 2, 27 i 28 Ewangelii według św. Mateusza.

TEZA W JEDNYM ZDANIU

Mickiewicz nadaje cierpieniu Polski sens religijny i historyczny.

GOTOWE ZDANIA NA EGZAMIN

NA POCZĄTEK

W widzeniu księdza Piotra Mickiewicz nadaje cierpieniu narodu sens religijny: Polska, ukazana na podobieństwo Chrystusa, ma przejść przez mękę ku odrodzeniu.

NA ZAKOŃCZENIE, PO KONTEKŚCIE

Mesjanizm nie usprawiedliwia cierpienia, lecz próbuje odnaleźć w nim nadzieję — tak jak po Męce w Ewangelii przychodzi zmartwychwstanie.

SCHEMAT ODPOWIEDZI

Wyjaśnij mesjanizm, omów wywózkę młodzieży, pokaż sąd, koronę i krzyż, dodaj odrodzenie, porównaj z Ewangelią. Na koniec: czy ta wizja tylko pociesza? Nie. Przypomina też, że za wielkimi słowami stoją konkretni więźniowie i konkretne dzieci.

Chcesz mieć to pytanie z głowy? W książce „Psst... matura” masz wszystkie 76 pytań: tezę, gotowe zdania, plan, pułapki i trening — a w tomie 2 wzorcowe wypowiedzi. Zajrzyj: niekazmuliczyc.pl/psst/

SPRAWDŹ SIĘ

Odpowiedz najpierw sam(a) — kierunek odpowiedzi zakryj kartką.

1. Zdefiniuj ideę — Co oznacza mesjanizm w wizji Mickiewicza? Dlaczego cierpienie narodu ma znaczyć więcej niż samą klęskę?

KIERUNEK ODPOWIEDZI Naród polski zostaje w poetyckiej wizji przedstawiony na podobieństwo niewinnego cierpiącego Chrystusa. Jego męka ma prowadzić ku odrodzeniu i dawać nadzieję także innym narodom. To interpretacja historii za pomocą obrazów religijnych.

2. Przyjrzyj się widzeniu księdza Piotra — Jak zaczyna się scena? Co ksiądz widzi najpierw i dlaczego jest to ważne?

KIERUNEK ODPOWIEDZI Ksiądz modli się pokornie. Najpierw widzi młodych Polaków wywożonych na północ; prześladowcę nazywa Herodem. Za wielką symboliczną wizją stoi konkretna krzywda dzieci i młodzieży.

3. Połącz symbole z Ewangelią — Co przypominają sąd narodu, umycie rąk przez Gala, Barabasza, cierniowa korona i krzyż?

KIERUNEK ODPOWIEDZI Sceny procesu i męki Jezusa z Ewangelii. Piłat umywa ręce, tłum wybiera Barabasza, Jezus zostaje wyszydzony i ukrzyżowany. Mickiewicz przenosi tę sekwencję obrazów na historię Polski, aby wyrazić niewinność, cierpienie i poświęcenie narodu.

4. Wyjaśnij rolę mocarstw — Jak w widzeniu zostają przedstawieni Rakus, Borus i Moskal?

KIERUNEK ODPOWIEDZI Rakus oznacza Austriaka, Borus Prusaka, a Moskal rosyjskiego żołnierza. Ich czyny w wizji przywodzą na myśl sceny męki Chrystusa. Trzy państwa zaborcze uczestniczą w symbolicznym „ukrzyżowaniu” Polski.

5. Nie zatrzymuj się na krzyżu — Co oznacza pieśń wielkanocna po śmierci narodu? Dlaczego jest konieczna do wyjaśnienia mesjanizmu?

KIERUNEK ODPOWIEDZI Odsyła do zmartwychwstania i zapowiada odrodzenie po męce. Bez niej widzenie byłoby wyłącznie obrazem cierpienia; wraz z nią staje się również wyrazem nadziei na wolność.

6. Postaw granicę analogii — Dlaczego nie należy mówić, że Polska i Chrystus są w utworze dosłownie tym samym?

KIERUNEK ODPOWIEDZI Ewangelia mówi o Jezusie i zbawieniu w sensie religijnym. *Dziady* są dramatem, który używa tych obrazów do poetyckiej interpretacji losu narodu. Analogii trzeba dowieść szczegółami tekstu i wskazać jej funkcję.